

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-07 nr. 180
07 aprilie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Aviz la proiectul de lege cu privire la transmiterea cu titlu gratuit a unui imobil (nr.57 din 06.03.2023)

În temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege cu privire la transmiterea cu titlu gratuit a unui imobil și comunică.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituția Republicii Moldova.

3. Proiectul de lege are drept scop transmiterea, cu titlu gratuit, din proprietatea publică a statului în proprietatea Bisericii Creștine Autonome Locale din cadrul Patriarhiei Romane Mitropolia Basarabiei Exarhat al Plaiurilor, a bunului imobil, cu numărul cadastral 0100520.227.01, amplasat în mun.Chișinău, str.31 august 1989 nr.78 (clădirea fostului Seminar teologic), fără drept de înstrăinare.

4. Conform Notei informative implementarea proiectului de lege nu necesită alocarea de mijloace bugetare suplimentare.

5. Potrivit lit.e) și lit.f) ale art.21 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege urmează a fi **supus consultării publice** și avizării de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a

proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică [...] și întocmirea sintezei obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile. În aceeași ordine de idei, atragem atenția asupra obligativității respectării art.40 din Legea nr.100/2017 care stabilește expres actele obligatorii ce constituie dosarul de însoțire a proiectului actului normativ. **Constatăm lipsa avizelor, recomandărilor și rapoartelor de expertiză.**

6. Cu referire la conținutul proiectului de lege:

a) În conformitate cu alin.(4) art.31 din Constituția Republicii Moldova "Culte religioase sînt autonome, separate de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în aziluri și în orfelinate."

Ținem să amintim opinia incontestabilă a Curții Constituționale din HCC nr.14/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității. Astfel, "Curtea reține că Republica Moldova, în dispozițiile Constituției, nu se definește *expressis verbis* ca un stat laic, totuși, prevederile constituționale cuprinse la articolul 31 alin. (4) referitoare la autonomia cultelor religioase și separarea lor de stat denotă caracterul laic al statului. De asemenea, **Curtea menționează că păstrarea atitudinii neutre față de religie a fost instituită ca principiu de la fondarea statului Republica Moldova.** În particular, s-a evitat preluarea unei religii de stat și a fost interzisă orice ideologie oficială a statului. Astfel, s-a optat pentru consacrarea neutralității religioase și promovarea pluralismului ca principii constituționale. **Acest fapt denotă că principiul laicității constituie parte a identității constituționale a Republicii Moldova, care obligă statul să adopte o atitudine neutră în funcționarea cultelor religioase [...]**".

Argumentarea autorilor că "Mitropolia Basarabiei promovează și contribuie la formarea educației spirituale a societății din Republica Moldova, iar adoptarea proiectului de lege va permite asigurarea unei funcționalități eficiente și calitative a acesteia în procesul de promovare a educației spirituale, sociale și culturale" riscă a fi percepută de societate drept favorizarea unui cult religios de către stat. În vederea păstrării neutralității statului față de cultele religioase reamintim prevederile art. 15 din Legea nr.125/2007 ce statuează că "toate cultele religioase

sunt **egale** în drepturi în fața legii și a autorităților publice, iar discriminarea unui sau altui cult religios se pedepsește conform legislației în vigoare” și prevederile alin.(3) al art.31 din Constituție care prevede expres ”în relațiile dintre cultele religioase sînt interzise orice manifestări de învrăjbire.” Atenționăm repetat, favorizarea oricărui cult religios va fi tratat drept act ce poate duce la învrăjbirea cultelor religioase.

b) Cu referire la Nota informativă, reamintim că este actul ce fundamentează condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări ș.a., mai mult decît atît aceasta este documentul care servește drept una din sursele de interpretare ale legii ulterior adoptate, fapt ce nu este de ignorat. **Atestăm că Nota informativă, este o notă generală, nu vine să fundamenteze motivat modificările propuse prin acest proiect, nu conține date al unei evaluări preliminare a impactului de reglementare ce presupune identificarea și analiza efectelor economice și bugetare pe care le produc modificările propuse, nu sunt identificate clar riscurile și daunele aduse de aceste derogări.**

c) Deși autorii informează că implementarea proiectului de lege nu necesită alocarea de mijloace bugetare suplimentare, reiterăm că, actualmente în imobilul de pe str.31 august 1989 nr.78 este amplasat blocul nr.2 al Bibliotecii Naționale, iar transferarea acestuia afectează integritatea complexului Bibliotecii Naționale și a patrimoniului cultural scris al bibliotecii. Proiectul de lege nu conține prevederi privind reglementarea situației de mai departe a blocului nr.2 al Bibliotecii Naționale și soarta acestuia, fără a stabili clar și expres obligațiile organului executiv în acest sens.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul, doar după revizuirea acestuia prin prisma propunerilor expuse mai sus, avizelor Guvernului, Centrului Național Anticorupție și consultării opiniei tuturor subiecților interesați.

Șeful Direcției generale

Ion CREANGĂ